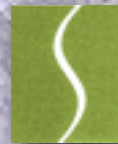

Fundació “Studium Aureum”

“Entre dos segles”

30 anys

Temporada de concerts 2012-2013 concert núm. 4
Auditori del Conservatori, dilluns 18 de març a les 20,30

“Entre dos segles”

Carles Ponseti Verdaguer

L'enllaç entre dos segles (XIX-XX) a la ciutat de Viena es converteix en un esdeveniment tant polític com artístic. Les convulsions i tensions socials, nacionalistes i de règims polítics assoleixen una crispació que desencadenarà en alguns dels fetes més rellevants en la història de la humanitat. La “gran guerra” o primera guerra mundial recomposa tot el continent i estableix un nou ordre polític i social.

És una coincidència el fet que l'arquitectura moderna, la pintura no figurativa, la psicoanàlisi, la música dodecafònica, entre d'altres, estiguessin concentrats a Viena? En paraules del filòsof Karl Kraus : “*Viena és el camp de proves de la destrucció del món*”.

El 3 d'abril de 1897 mor Johannes Brahms, aquesta data marca d'alguna manera l'inici d'una nova època en la història de la música. El mateix dia de la seva mort es constitueix a Viena el moviment “secessionista”, integrat per una cinquantena d'artistes que s'oposen al academicisme i introdueixen “l'art nouveau o Jugendstil” a Àustria.

Una societat burgesa molt acomodada i conservadora s'enfronta a la caiguda de la monarquia, al sorgiment de doctrines més igualitàries i reivindicacions de justícia social. D'altra banda l'antisemitisme s'instal·la poc a poc, i la seva doctrina permetrà l'aparició de figures com Hitler.

Gustav Mahler, Alexander Zemlinsky, Franz Schreker i Arnold Schönberg entre d'altres foren compositors d'origen jueu. Mahler, per exemple, va haver de convertir-se al cristianisme per poder ser anomenat director de l'òpera de Viena el 1897 (era el candidat de Brahms), així i tot va haver de “sofrir” per la seva condició, certament fou un músic antiviennès, en paraules d'ell: “*la vostra tradició no és més que la vostra mandra i la vostra negligència*”. La seva esposa Alma Mahler (Schindler de fadrina) va simpatitzar més tard amb el nazis.

La música d'aquesta època posarà les bases del modernisme, tots els “ismes” es succeïran amb celeritat: realisme, materialisme, impressionisme, neoimpressionisme, secessionisme, esteticisme, simbolisme, postimpressionisme, vanguardisme,

fauvisme, primitivisme, expressionisme, cubisme... amb un marge aproximat de 40 anys. Una de les idees més rellevants situa l'artista no com el “retratista” d'una realitat o d'una naturalesa captada segons el moment (impressionisme) i l'estat anímic. L'artista necessita tot un procés d'assimilació i vivència per retornar, a través de l'art, el significat etern dels fets (expressionisme). Aquesta transició en la música alemanya d'ascendència romàntica està marcada per les dues tendències que rivalitzaren al final del segle XIX a l'entorn de les figures de Brahms i

Wagner. Com no podia ser d'altra manera, aquesta “rivalitat” va desembocar en una autèntica batalla que va enfrontar encara més a una societat que baix l'imperi Austro-Húngar acollia una multitud de llengües, dialectes i sensibilitats dels pobles que conformaven aquest imperi: Tirol, Dalmàcia, Bòsnia, Sèrbia, Croàcia, Eslovènia, Hungría, Polònia...

Brahms havia nascut a Hamburg, Beethoven a Bonn, els dos varen morir a Viena, la ciutat els va fer seus i allí foren “venerats”. En el cas que ens ocupa no tingueren les mateixes facilitats altres compositors que hagueren d'emigrar o renunciar a la seva feina per mor dels nazis o el rebuig a les noves propostes estètiques (Zemlinsky, Schönberg o Schreker).

Podem dir que la “transició” estètica del romanticisme a l'expressionisme musical a Viena, la duen a terme els compositors que avui oferim. La seva producció musical es distingeix entre d'altres coses per utilitzar la veu com a element “humanificador” del seu missatge, les simfonies mahlerianes l'inclouen, com va fer Beethoven, amb una finalitat aglutinadora i universal. La veu transmet el text que serveix de reflexió i vivència, i quan el compositor l'ha madurat i “sofert”, aquest està en disposició de “retornar-la” al públic mitjançant la seva creació. Coneixem molt l'entorn en que es varen crear aquestes obres, dels estats anímics i mentals del qui les varen compondre, tal vegada això fa excitar la nostra empatia i fer nostres les propostes del compositor.

L'inconvenient és la falta total de “concessions” al gran públic, la marcada personalitat pot ser un

impediment per entrar en el discurs i la seva comprensió. És tal vegada per això que la música dels compositors que avui proposam quedàs en l'oblit per molts d'anys, sobretot a Europa, més interessada en una vanguardia propiciada per la necessitat d'un canvi després de la segona guerra mundial.

Max Reger es va convertir en el continuador de Brahms i de la seva atmosfera romàntica. La peça "Resignation", avui interpretada, està dedicada a la mort de Brahms. En la música de Reger podem trobar la baula que enllaça el canvi de segle, tal vegada la seva música pianística i organística sigui la més destacable de la seva producció. La seva música combina la llibertat formal amb les harmonies i la modulació continua influenciada per Wagner i Liszt. El contrapunt i la fuga, models adquirits de Bach, són elements essencials que impregnen la seva obra. Redescobrir la música de Reger és una assignatura pendent que ens aportarà entre moltes altres coses plaer i sorpresa.

Hugo Wolf representa la corrent wagneriana dins la tradició liederística de Schubert i Schumann. Wolf elevà a categoria d'òpera als seus lied, un desenvolupament dramàtic del text i una harmonia cromàtica donant suport a un més que "expressiu" cantable, incorpora l'ús del "flüsternd" (xiuxiuejar) i l'"sprechgesang" per a cobrir el ventall de possibilitats al cant. Der Feuerreiter sintetitza totes aquestes premisses.

A les cinc cançons sobre textos de Rückert, Mahler presenta un estil mixt, amb influències heterogènies i amb elements de molt variada procedència. El seu discurs sobrepassa la forma i la gramàtica musicals, crea una música directa i íntima. El present arranjament per a cor i piano, respecta totalment l'original (la part de piano és idèntica) aportant una textura etèria i subtil a la línia melòdica.

Franz Schreker és sobre tot conegut per les seves òperes, la seva música darrerament se programa als teatres i n'ocupa un lloc destacat. Der Holdenstein, composta al 1898, presenta les característiques de l'època i de l'autor: d'una banda un text narratiu amb força dramàtica, suggerent i misteriós, quasi oníric; i d'altra una tècnica compositiva que explora el cromatisme en una melodia continua.

El poema Frühlingsglaube està datat a l'estiu de 1896 i dedicat a Brahms, pareix que Zemlinsky era en aquell temps director d'una orquestra i cor amateur "Polyhymnia" a Viena. L'obra s'estrenà el 2

Max Reger

de març del mateix any. Geheimnis encara va torbar-se més: no fou fins el 1995 quan va tornar a sortir a la llum amb una gravació discogràfica. Aquestes dues obres són una petita mostra d'un compositor que cada dia guanya reconeixement. Dues obres contrastades, la primera somiadora netament romàntica i la segona humorística i desenfadada.

Hugo Wolf

“Entre dos siglos”

El enlace entre dos siglos (XIX-XX) en la ciudad de Viena se convierte en un acontecimiento tanto político como artístico. Las convulsiones y tensiones sociales, nacionalistas y de regímenes políticos alcanzan una crispación que desencadenará en algunos de los hechos más relevantes en la historia de la humanidad. La "gran guerra" o primera guerra mundial recompone todo el continente y establece un nuevo orden político y social.

¿Es una coincidencia el hecho de que la arquitectura moderna, la pintura no figurativa, el psicoanálisis, la música dodecafónica, entre otros, estuvieran concentrados en Viena? En palabras del filósofo Karl Kraus: "Viena es el campo de pruebas de la destrucción del mundo".

El 3 de abril de 1897 muere Johannes Brahms, esta fecha marca de alguna manera el inicio de una nueva época en la historia de la música. El mismo día de su muerte se constituye en Viena el movimiento "secesionista", integrado por una cincuentena de artistas que se oponen al academicismo e introducen el "art nouveau" o Jugendstil" en Austria.

Una sociedad burguesa muy acomodada y conservadora se enfrenta a la caída de la monarquía, al surgimiento de doctrinas más igualitarias y reivindicaciones de justicia social. Por otro lado el antisemitismo se instala poco a poco, y su doctrina permitirá la aparición de figuras como Hitler.

Gustav Mahler, Alexander Zemlinsky, Franz Schreker y Arnold Schoenberg entre otros fueron compositores de origen judío. Mahler, por ejemplo, tuvo que convertirse al cristianismo para poder ser nombrado director de la ópera de Viena en 1897 (era el candidato de Brahms), con todo, tuvo que "sufrir" por su condición, ciertamente fue un músico antiviés, en palabras suyas: "su tradición no es más que su pereza y su negligencia". Su esposa Alma Mahler (Schindler de soltera) simpatizó más tarde con los nazis.

La música de esta época pondrá las bases del modernismo, todos los "ismos" se suceden con celeridad: realismo, materialismo, impresionismo, neoimpresionismo, secesionismo, esteticismo, simbolismo, postimpresionismo, vanguardismo, fauvismo, primitivismo, expresionismo, cubismo ... con un margen aproximado de 40 años. Una de las

Gustav Klimt

ideas más relevantes sitúa el artista no como el "retratista" de una realidad o de una naturaleza captada según el momento (impresionismo) y el estado anímico. El artista necesita todo un proceso de asimilación y vivencia para devolver, a través del arte, el significado eterno de los hechos (expresionismo). Esta transición en la música alemana de ascendencia romántica está marcada por las dos tendencias que rivalizaron a finales del siglo XIX en torno a las figuras de Brahms y Wagner. Como no podía ser de otra manera, esta "rivalidad" desembocó en una auténtica batalla que enfrentó aún más a una sociedad que bajo el imperio Austro-Húngaro acogía una multitud de lenguas, dialectos y sensibilidades de los pueblos que conformaban este imperio: Tirol, Dalmacia, Bosnia, Serbia, Croacia, Eslovenia, Hungría, Polonia ...

Brahms había nacido en Hamburgo, Beethoven en Bonn, los dos murieron en Viena, la ciudad les hizo suyos y allí fueron "venerados". En el caso que nos ocupa no tuvieron las mismas facilidades otros compositores que debieron emigrar o renunciar a su trabajo a causa de los nazis o el rechazo a las nuevas propuestas estéticas (Zemlinsky, Schönberg o Schreker).

Podemos decir que la "transición" estética del romanticismo al expresionismo musical en Viena, la llevan a cabo los compositores que hoy ofrecemos. Su producción musical se distingue entre otras cosas por utilizar la voz como elemento "humanificador" de su mensaje, las sinfonías mahlerianas la incluyen, como hizo Beethoven, con una finalidad aglutinadora y universal.

Gustav Mahler

La voz transmite el texto que sirve de reflexión y vivencia, y cuando el compositor lo ha madurado y "sufrido", éste está en disposición de "devolverla" al público mediante su creación. Conocemos mucho el entorno en que se crearon estas obras, los estados anímicos y mentales de quienes las compusieron, tal vez esto hace excitar nuestra empatía y hacer nuestras las propuestas del compositor. El inconveniente es la falta total de "concesiones" al gran público, la marcada personalidad puede ser un impedimento para entrar en el discurso y su comprensión. Es tal vez por eso que la música de los compositores que hoy proponemos quedara en el olvido por muchos años, sobre todo en Europa, más interesada en una vanguardia propiciada por la necesidad de un cambio después de la segunda guerra mundial.

Max Reger se convirtió en el continuador de Brahms y de su atmósfera romántica. La pieza "Resignation", hoy interpretada, está dedicada a la muerte de Brahms. En la música de Reger podemos encontrar el eslabón que enlaza el cambio de siglo, tal vez su música pianística y organística sea la más destacable de su producción. Su música combina la libertad formal con las armonías y la modulación continua influenciada por Wagner y Liszt. El contrapunto y la fuga, modelos adquiridos de Bach, son elementos esenciales que impregnan su obra. Redescubrir la música de Reger es una asignatura pendiente que nos aportará entre otras muchas cosas placer y sorpresa.

Hugo Wolf representa la corriente wagneriana dentro de la tradición liederística de Schubert y Schumann. Wolf elevó a categoría de ópera sus

lieder, un desarrollo dramático del texto y una armonía cromática apoyando a un más que "expresivo" cantable, incorpora el uso del "flüsternd" (susurrar) y el "Sprechgesang" para cubrir el abanico de posibilidades al canto. Der Feuerreiter sintetiza todas estas premisas.

En las cinco canciones sobre textos de Rückert, Mahler presenta un estilo mixto, con influencias heterogéneas y con elementos de muy variada procedencia. Su discurso sobrepasa la forma y la gramática musicales, crea una música directa e íntima. El presente arreglo para coro y piano, respeta totalmente el original (la parte de piano es idéntica) aportando una textura etérea y sutil a la línea melódica.

Franz Schreker es sobre todo conocido por sus óperas, su música últimamente se programa en los teatros y ocupa un lugar destacado. Der Holdestein, compuesta en 1898, presenta las características de la época y del autor: por un lado un texto narrativo con fuerza dramática, sugerente y misterioso, casi onírico, y por otro una técnica compositiva que explora el cromatismo en una melodía continua.

El poema Frühlingsglaube está fechado en el verano de 1896 y dedicado a Brahms, parece que Zemlinsky era a la sazón director de una orquesta y coro amateur "Polyhymnia" en Viena. La obra se estrenó el 2 de marzo del mismo año. Geheimnis aún tardó más: no fue hasta 1995 cuando volvió a salir a la luz con una grabación discográfica. Estas dos obras son una pequeña muestra de un compositor que cada día gana reconocimiento. Dos obras contrastadas, la primera soñadora netamente romántica y la segunda humorística y desenfadada.

Zemlinsky, Schönberg i Schreker

Max Reger 1873-1916

“Melodie” Blätter und Blüten núm. 6

“o frage nicht!”

“Elegie” op. 26 núm. 1

“Sommernacht”

“Resignation” op. 26 núm. 5 (a la mort de J.Brahms)

Hugo Wolf 1860-1903

“Im stillen friedhof”

“Der Feuerreiter”

Gustav Mahler 1860-1911

“Fünf Lieder nach Texten von Friedrich Rückert”
transcripció per a cor de Carlo Marengo

“Blicke mir nicht in die Lieder!”

“Ich atmet’ einem linden Duft”

“Um Mitternacht”

“Ich bin der welt abhanden gekommen”

“Liebst du um Schönheit”

Franz Schreker 1878-1934

“Der Holdestein”

Alexander Zemlinsky 1872-1942

“Frühlingsglaube”

“Geheimnis”

Sudium

Sopranos:

M José Campaner, Rosana Delgado, Bàrbara Femeníes*,
M Antònia Riutort, Francesca M Salas

Contralts:

Amelia Forteza, Joana Furió, Petra Genestra, Margalida M Riutort,
Montserrat Sobrevias, M de Gràcia Salas, M del Mar Tugores

Tenors:

Pau Juaneda, Guillem Nicolau, Joan Serra

Baixos:

Joan Brunet, Guillem Cortés, Llorenç Melià,
José Gabriel Serrano, Joan Carles Simó

Pianista:

Andreu Riera

Director:

Carles Ponseti Verdaguer

O frage nicht!

O frage nicht in bitt'rem Harm,
warum du ohne dein Verschulden
an Sorgen reich, an Freuden arm,
so viel des Elends mußst erdulden.

Warum? Du marterst dich vergebens
und bringst doch nicht ein Fünkchen licht
ins dunkle Rätsel deines lebens.
Drum dulde still und frage nicht.

O frage nicht in bänglichem Schmerz,
wenn bitt're Leiden dich bedrücken,
warum dein armes schwaches Herz
erhoffte Freuden nicht beglücken.

Frag' nicht, warum es deinem Leben
an Glück und Sonnenschein gebricht?
Dir ward ein Menschenloos gegeben.
Drum dulde still und frage nicht.

Sommernacht

Tausend goldne Sterne glänzen
an des Abendhimmels Pracht,
duftig liegst du ohne Grenzen,
märchenschöne Sommernacht.

Jubeln möcht' ich, doch ich neige
still das Haupt zum Erdengrund;
wenn die Himmel reden, schweige,
schweig du armer Menschenmund.

Im stillen friedhof (Karl Ludwig Pfau)

Wenn ich im stillen Friedhof geh',
wird mir so schwer zu Herzen,
daß man die treueste Menschenbrust,
die mitgetragen Leid und Lust,
so eilig kann verschmerzen.

Gras wächst darüber, ach wie bald!
das Grab wird selber heiter.
wie wenn ein Blatt vom Wipfel fällt,
so geht ein Leben aus der Welt –
die Vögel singen weiter.

O Menschenherz mit deinem Stolz!
Was flüstern die Cypressen?
"Wir stehn auf einem schmalen Raum,
darunter liegt ein Herze kaum,
so ist es schon vergessen."

Der Feuerreiter (Eduard Mörike)

Sehet ihr am Fensterlein
dort die rothe Mütze wieder?
nicht geheuer muss es sein,
denn er geht schon auf und nieder.
Seht!

Und auf einmal welch Gewühle
bei der Brücke, nach dem Feld!
Horch! das Feuerglöcklein gellt:
hinter'm Berg, hinter'm Berg
Brennt es in der Mühle!

Schaut! da sprengt er wüthend schier
durch das Thor, der Feuerreiter,
auf dem rippendürren Thier,
als auf einer Feuerleiter!
Querfeldein! durch Qualm und Schwüle
rennt er schon und ist am Ort!
drüben schallt es fort und fort:
hinter'm Berg, hinter'm Berg
brennt es in der Mühle!

Oh, no preguntis!

Oh, no preguntis en amarga aflicció,
per què sense tenir culpa, ric en
inquietuds, pobre en alegries,
has de suportar tanta misèria?

Per què? Et martiritzes en va
i no aportes ni una espurna
de llum en el fosc enigma de la teva vida.
Per això aguanta en silenci i no preguntis.

Oh no preguntis en afligit dolor,
quan amargues penes t'afligeixen,
per què el teu pobre cor feble no és capaç
d'aconseguir les desitjades alegries?

No preguntis perquè en la teva vida
la felicitat i l'esplendor es trenquen?
A tu et va ser donat un destí humà.
Per això aguanta en silenci i no preguntis.

Nit estival

Mil estrelles daurades brillen
en la magnificència del cel crepuscular,
ple d'aroma t'estens sense límit,
nit estival de fabulosa bellesa.

Voldria cridar d'alegria,
però inclino el cap en silenci cap a terra,
quan els cels parlen, calla,
calla pobre boca humana.

En el cementiri tranquil

Quan camin pel tranquil cementiri,
alguna cosa m'angoixa el cor:
que el pit humà més fidel,
carregat de pena i alegria
tan ràpidament pugui oblidar.

L'herba creix per damunt, ai, que n'és
d'aviat! La tomba mateixa es torna alegre.
Com quan una fulla de la copa cau,
així se'n va una vida del món
Els ocells segueixen cantant.

Oh cor humà, amb el teu orgull!
Què murmuren els xiprers?
"Estem plantats en un lloc petit,
sota el qual tot just jeu un cor
que ja està oblidat."

El genet de foc

Veieu altra vegada el capell colorit
al costat de la finestreta?
Alguna cosa passa
perquè va d'un costat a un altre.
Mireu!

I de sobte, quina agitació!
des del pont al camp.
Escolta! estan tocant a foc!
A l'altre costat de la muntanya!
S'està cremant el molí!

Mira! ja arriba per la porta
el genet de foc galopant furios
sobre la seva bèstia esquelètica,
com sobre una escala de foc!
A través dels camps, per la fumarada
i les cendres ja corre ja arriba.
Més enllà ressonen veus i més veus.
A l'altre costat de la muntanya!
S'està cremant el molí!

¡Oh no preguntes!

Oh no preguntes en amarga aflicción, por
qué sin tener culpa,
rico en inquietudes, pobre en alegrías,
tienes que soportar tanta miseria.

¿Por qué? Te martirizas en vano
y no aportas ni una chispa de luz
en el oscuro enigma de tu vida.
Por eso aguanta en silencio y no
preguntes.

Oh no preguntes en afligido dolor,
cuando amargas penas te apesadumbran,
por qué tu pobre corazón débil no es
capaz de conseguir las deseadas alegrías.

No preguntes ¿por qué en tu vida
la felicidad y el esplendor se quiebran?
A ti te fue dado un destino humano.
Por eso aguanta en silencio y no preguntes.

Noche estival

Mil estrellas doradas brillan
en la magnificencia del cielo crepuscular,
lleno de aroma te extiendes sin límite,
noche estival de fabulosa belleza.

Quisiera gritar de alegría, pero inclino la
cabeza en silencio hacia el suelo; cuando
los cielos hablan, calla,
calla pobre boca humana.

En el cementerio tranquilo

Cuando ando por el tranquilo cementerio,
algo me apesadumbra el corazón:
que el pecho humano más fiel,
cargado de pena y alegría
tan rápidamente pueda olvidar.

La hierba crece por encima, ¡ay, que pronto!
La tumba misma se vuelve alegre.
Como cuando una hoja de la copa cae,
así se marcha una vida del mundo
Los pájaros siguen cantando.

¡O corazón humano, con tu orgullo!
¿Qué susurran los cipreses?

"Estamos plantados en un lugar pequeño,
debajo del cual, apenas yace un corazón,
que ya está olvidado."

El jinete de fuego

¿Veis otra vez el gorro colorado
junto a la ventanita?
Algo pasa
porque va de un lado a otro.
Mirad!

Y de pronto, ¿que agitación!
desde el puente al campo.
¿Escucha! ¿están tocando a fuego!
¡Tras la montaña! ¡tras la montaña!
¡se esta quemando el molino!

¡Mira! ya llega por la puerta
el jinete de fuego galopando furioso
sobre su bestia esquelética,
como sobre una escalera de fuego!
A trabes de los campos, por la humareda
y las cenizas ya corre ya llega.
Mas allá resuenan voces y más voces.
¡Tras la montaña! ¡tras la montaña!
¡se esta quemando el molino!

Der so oft den rothen Hahn
meilenweit von fern gerochen,
mit des heil'gen Kreuzes Spahn
frequentlich die Gluth besprochen
weh! dir grinst vom Dachgestühle
dort der Feind im Höllenschein.
Gnade Gott der Seele dein!
hinter'm Berg, hinter'm Berg
Rast er in der Mühle!

Keine Stunde hielt es an,
Bis die Mühle borst in Trümmer;
doch den kecken Reitersmann
sah man von der Stunde nimmer.
Volk und Wagen im Gewühle
kehren heim von all dem Graus;
Auch das Glöcklein klinget aus.
hinter'm Berg, hinter'm Berg
brennt's!

Nach der Zeit ein Müller fand
ein Gerippe samt der Mützen
aufrecht an der Kellerwand
auf der beinern' Mähre sitzen:
Feuerreiter, wie so kühle
reitest du in deinem Grab!
Husch! da fällt's in Asche ab.
Ruhe wohl, ruhe wohl
Drunten in der Mühle!

Blicke mir nicht in die Lieder
Blicke mir nicht in die Lieder!
Meine Augen schlag' ich nieder,
Wie ertappt auf böser Tat.

Selber darf ich nicht getrauen,
Ihrem Wachsen zuzuschauen.
Deine Neugier ist Verrat!

Bienen, wenn sie Zellen bauen,
Lassen auch nicht zu sich schauen,
Schauen selbst auch nicht zu.
Wenn die reichen Honigwaben
Sie zu Tag gefördert haben,
Dann vor allen nasche du!

Ich atmet' einen linden Duft!
Ich atmet' einen linden Duft!
Im Zimmer stand
Ein Zweig der Linde,
Ein Angebinde
Von lieber Hand.
Wie lieblich war der Lindenduft!

Wie lieblich ist der Lindenduft!
Das Lindenreis
Brachst du gelinde!
Ich atme leis Im Duft der Linde
Der Liebe linden Duft.

Um Mitternacht
Um Mitternacht
Hab' ich gewacht
Und aufgeblickt zum Himmel;
Kein Stern vom Sternengewimmel
Hat mir gelacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich gedacht
Hinaus in dunkle Schranken.
Es hat kein Lichtgedanken

Tu, que des de lluny
has orlat el gall vermell sovint,
i que sacríleg, has conjurat el foc
per la fusta de la santa creu.
Pobre de tu! des de la teulada riu burlata
l'enemic entre les flames de l'infern.
Que Déu s'apiadi de la teva Ànima!
A l'altre costat de la muntanya!
S'apressa en el molí!

No ha transcorregut una hora
i el molí crema en ruïnes,
però des d'aquesta hora
no s'ha vist mes l'arrogant cavaller.
Poble i carro confosos
es retiren d'aquest lloc d'horror.
La campana ja no sona:
A l'altre costat de la muntanya!
S'està cremant!

Amb el temps, un moliner
va trobar un esquelet i un capell
recolzat en la paret del soterrani
sobre els ossos de l'animal.
Genet de foc que indiferent
cavalgues en la teva tomba!
Mira! Va caure desfent-se en cendres!
Descansa, descansa
baix en el molí.

No escoltis les meves cançons!
No escoltis les meves cançons!
Els meus ulls miren a terra
com si hagués fet una cosa dolenta.

Ni tan sols jo mateix
m'atreveixo a veure'ls créixer.
La teva curiositat és una traïció!

Quan les abelles construeixen les seves
cel·les no s'observen entre elles,
ni tampoc s'observen a si mateixes.
Però quan la llum del dia banyi les
deliciosos bresques,
;llavors seràs la primera a provar-les!

;Respir una dolça fragància!
;Respir una dolça fragància! La meva
alcova l'adorna
una branca de til·ler,
un regal
de la mà estimada.
Que deliciós era el perfum del til·ler!

Que deliciós és el perfum del til·ler!
La branca de til·ler,
que tan dolçament vas tallar de l'arbre,
l'oloro amb reverència, car l'aroma del
til·ler és el dolç aroma de l'amor.

A mitjanit
A mitjanit
em desperto
i miro al cel;
ni un estel de la galàxia
em somriu
a mitjanit.

A mitjanit
vaig pensar
en els ombrívols espais infinits.
Però cap pensament lluminós

Tu, que desde lejos
has olido el gallo rojo a menudo,
y que sacrílego, has conjurado el fuego
por la madera de la santa cruz,
;Ay de ti! desde el tejado se ríe burlón
el enemigo entre las llamas del infierno
;Que Dios se apiade de tu Alma!
;Tras la montaña! ;tras la montaña!
;Se apresura en el molino!

No ha transcurrido una hora
y el molino arde en ruinas,
pero desde esta hora
no se ha visto mas al arrogante caballero.
Pueblo y carro confundidos
se retiran de este lugar de horror.
La campana ya no suena:
;Tras la montaña! ;tras la montaña!
;Se esta quemando!

Con el tiempo, un molinero
encontró un esqueleto y un gorro
apoyado en la pared del sótano
sobre los huesos del animal.
Jinete de fuego ;que indiferente
cabalgas en tu tumba!
;Mira! ;Cayó deshaciéndose en cenizas!
Descansa, descansa
Abajo en el molino.

;No escuches mis canciones!
;No escuches mis canciones!
Mis ojos miran al suelo
como si hubiese hecho algo malo.

Ni siquiera yo mismo
me atrevo verlos crecer. ;
Tu curiosidad es una traición!

Cuando las abejas construyen sus celdas
no se observan entre ellas
ni tampoco se observan a sí mismas. Mas
cuando a los deliciosos panales bañe la luz
del día,
;entonces seràs la primera en probarlos!

;Respiro una dulce fragancia!
;Respiro una dulce fragancia!
Mi alcoba la adorna
una rama de tilo,
un regalo
de la mano amada.
;Qué delicioso era el perfume del tilo!

;Qué delicioso es el perfume del tilo!
La rama de tilo
que tan dulcemente cortaste del árbol
la huelo con reverencia, pues el aroma del
tilo es el dulce aroma del amor.

A medianoche
A medianoche
me despierto
y miro al cielo;
ni una estrella de la galaxia
me sonrío
a medianoche.

A medianoche
pensé
en los sombríos espacios infinitos.
Mas ningún pensamiento luminoso

Mir Trost gebracht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Nahm ich in acht
Die Schläge meines Herzens;
Ein einz'ger Puls des Schmerzes
War angefacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Kämpft' ich die Schlacht,
O Menschheit, deiner Leiden;
Nicht konnt' ich sie entscheiden
Mit meiner Macht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich die Macht
In deine Hand gegeben!
Herr! über Tod und Leben
Du hältst die Wacht
Um Mitternacht!

Ich bin der Welt abhanden gekommen
Ich bin der Welt abhanden gekommen,
Mit der ich sonst viele Zeit verdorben,
Sie hat so lange nichts von mir vernommen,
Sie mag wohl glauben, ich sei gestorben!

Der Holdenstein
Der Nebel wallt und wogt im Wind,
ein Silberschleier den Stein umspinnet.
Harzluft die alten Tannen umweht.
Es wallt und wogt im Winnd,
der scheidende Mond am höchsten steht.

Es jagen Wolken hinter ihm her,
jetzt ist er verdeckt und leuchtet nicht mehr
und aus dem dunklen Tannenwald
heraus tritt eine Mannsgestalt,
sein Schritt dem Gang des Raubtiers gleich,
das durch den Weg zur Beute schleicht,
Am Stein der Holde bleibt er stehn
uns lässt den Blick in die Runde gehn.
Die Bäume rauschen, die Quelle rinnt,
wobist du liebliches Schäferskind?

Sieh da, sieh da hoch auf der Felsenwand,
da steht sie und winkt mit der weißen Hand,
er streckt die Arme aus nach ihr,
sie winkt mit der Hand,
komm Traute, komm herab zu mir,
sie aber steht wie festgebannt
und winkt mit weißer Hand und winkt

Da treibt ihn die Lust in fliegender Hast,
mit festem Griff er die Zacken erfasst
und klettert und springt von Stein zu Stein,
jetzt, minnige Buhle, bist du mein.

Da reißen Wolken das Mondenlicht,
mit siegender Kraft durch die Lücken bricht,
ein Stoß des Windes den Nebel verweht,
ein fremdes Weib vor dem Wüstling steht.
Ein schimmernd Manteltuch um wallt
des bleichen Weibes Hochgestalt,
die Augen leuchten wie Sternenschein,
das gelbe Haar schmückt blühender Lein.
Ein schimmernd Manteltuch unwallt
des bleichen Weibes Hochgestalt,

em va portar consol
a mitjanit.

A mitjanit
vaig prestar atenció
als batecs del meu cor,
només un pols de tristesa
em va incendiar
a mitjanit.

A mitjanit
vaig lluitar en el combat,
Oh, Humanitat! del teu sofriment,
però no vaig poder decidir-la
ni amb tota la meva força
a mitjanit.

¡A mitjanit
vaig posar les meves forces
a les teves mans!
Senyor! ¡Sobre la vida i la mort
Tu ets el sentinella
a mitjanit!

He abandonat el món
He abandonat el món
en el qual he malgastat molt temps,
fa tant que no es parla de mi,
que molt bé poden creure que he mort!

La Roca Encantada
La boira oneja i s'agita al vent, un vel
platejat s'enfila a la roca.
Aire de resina bufa abraçant els vells avets.
Oneja i s'agita en el vent, la lluna obrint-se
pas està al capdamunt.

Núvols van a la caça després d'ella,
ara està coberta i no brilla més
i del fosc bosc d'avets
surt una figura masculina,
el seu pas com el de la fera
que llisca pel camí cap a la presa,
al costat de la Roca Encantada roman
i fa una mirada al seu voltant.
Els arbres murmuren, la font degota,
on ets dolça pastoreta? Mira!,

Mira allà dalt sobre el penyal,
allà està ella i agita la blanca mà,
ell estén els braços cap a ella,
ella saluda amb la mà,
baixa i acosta't a mi, esposa,
però ella roman com lligada i saluda i
saluda agitant la blanca mà, i saluda.

Llavors l'assalten les ganes en una veloc
precipitació, amb força s'aferra a les
arestes i s'enfila i salta de roca en roca, ara,
afectuosa estimada, ets meva.

Llavors la llum de la lluna romp els núvols a
través dels buits amb força victoriosa, un
cop de vent dispersa la boira, una estranya
dona s'erigeix davant del llibertí. Un
mantell lluent cobreix la formidable figura
de la pàl·lida dona, els ulls brillen amb
resplendor estel·lar, el cabell daurat adorna
el lli florit.
Un mantell lluent cobreix la formidable
figura de la pàl·lida dona, així roman

me traje consuelo
a medianoche.

A medianoche
presté atención
a los latidos de mi corazón;
sólo un pulso de tristeza
me incendió
a medianoche.

A medianoche
peleé en la lucha,
¡oh, Humanidad! de tu sufrimiento;
mas no pude decidirla
ni con toda mi fuerza
a medianoche.

¡A medianoche
puse mis fuerzas
en tus manos!
¡Señor! ¡Sobre la vida y la muerte
Tú eres el centinela
a medianoche!

He abandonado el mundo
He abandonado el mundo
en el que malgasté mucho tiempo,
hace tanto que no se habla de mí
¡que muy bien pueden creer que he muerto!

La Roca Encantada
La niebla ondea y se agita en el viento,
un velo plateado se enreda en la roca.
Aire de resina sopla abrazando los viejos
abetos. Ondea y se agita en el viento,
la luna abriéndose paso está en lo más alto.

Nubes van a la caza tras ella,
ahora está cubierta y no brilla más
y del oscuro bosque de abetos
sale una figura masculina,
su paso igual que el de la fiera
que se desliza por el camino hacia la presa,
junto a la Roca Encantada permanece
y echa una mirada a su alrededor.
Los árboles murmuran, la fuente gotea,
¿dónde estás dulce pastorcita?

¡Mira!, mira allá arriba sobre el peñasco,
allí está ella y agita la blanca mano,
él tiende los brazos hacia ella,
ella saluda con la mano,
baja y acércate a mí, novia mía,
pero ella permanece como atada
y saluda y saluda
agitando la blanca mano, y saluda.

Entonces le asaltan las ganas en una veloc
precipitación, con fuerza se agarra a las
aristas y trepa y salta de roca en roca,
ahora, cariñosa amada, eres mía.

Entonces la luz de la luna quiebra las nubes
a través de los huecos con fuerza victoriosa,
un golpe de viento dispersa la niebla,
una extraña mujer se erige frente al libertino.
Un manto reluciente cubre la formidable
figura de la pàlida mujer,
los ojos brillan con resplandor estelar,
el cabello dorado adorna el lino florido.
Un manto reluciente cubre la formidable
figura de la pàlida mujer, de este modo

so steth sie starr im Mondenlicht,
da fasst Entsetzen den Bösewicht.
ein Schauer durchrieselt ihm Mark und Bein.
Weh mir, die Hexe vom Holdestein.
Ein Svhrei, Ein Fall, der Fels ist leer
und Nebel wallen ringsumher,
es schwand die Nacht, es kam der Tag.

Frühlingsglaube.

Die linden Lüfte sind erwacht,
Sie säuseln und weben Tag und Nacht,
Sie schaffen an allen Enden.
O frischer Duft, o neuer Klang!
Nun armes Herze, sey nicht bang!
Nun muß sich Alles, Alles wenden.

Die Welt wird schöner mit jedem Tag,
Man weiß nicht, was noch werden mag,
Das Blühen will nicht enden.
Es blüht das fernste, tiefste Thal.
Nun armes Herz, vergiß der Quaal,
Nun muß sich Alles, Alles wenden.

Geheimnis

Es brachten die winde
den Blumenein süßer
Geheimnis nach Haus.
Die Blumen sindwie die Mädchen
und plaudern alles gleich aus.

Gleich gukken sie aus dem Grase
mit scheuen Äuglein hervor
und sagen's gans im Vertrauen
den nächsten besten ins Ohr.

Die Sänger, die haben's erfahren
und sagen's den Blüte nach,
und die Blüten, die sagen's den Blättern
und die Blätter dem Murrenbach
und plaudern's den Winde aus, und die
Winde bringen es wieder al Neuigkeit.

Nun kichern die schelmischen Blumen
und horchen und stellen sich dumm,
als wär' das Frühlingsgeheimnis nicht
längst, im Walde herum.

quieta sota la llum lunar, llavors al
malvat li envaeix un horror, una
esgarripança recorre els seus ossos.
Ai, de mi! La bruixa de la Roca Encantada.
Un crit, una caiguda, el penyal queda
buit i boires onejants l'envolten, va
desaparèixer la nit, va arribar el dia.

Fe primaveral

Els aires de til·ler despertaren,
bufen i corren dia i nit,
arriben a tots els racons.
Oh aroma fresc, oh so nou! Pobre cor,
doncs, no tinguis por!
Ara tot ha de canviar.

El món és cada dia més bell,
ningú sap el que encara pot passar,
la florida no vol cessar;
floreix la vall més llunyana i profunda:
pobre cor, doncs, oblida el turment!
Ara tot ha de canviar.

Secret

Els vents van portar a casa
el dolç secret
de les floretes.
Les flors són com les nenes
i de seguida ho revelen tot.

De sobte observen des de l'herba
amb ulls tímids
i ho diuen amb tota confiança a cau
d'orella del primer que passa.

Els cantaires ho han après
i ho repeteixen a les flors,
i les flors ho diuen a les fulles i les fulles
al rierol xiuxiuejant i ho divulguen als
vents, i els vents ho porten de tornada
com a novetat.

Llavors riuen baixet les travesses flors i
escolten i es fan les beneïtes,
com si el secret primaveral
no fos al bosc de sobres conegut.

permanece quieta bajo la luz lunar,
entonces al malvado le invade un horror,
un estremecimiento recorre sus huesos.
¡Ay, de mí! La bruja de la Roca Encantada.
Un grito, una caída, el peñasco queda
vacío y nieblas ondeantes lo rodean,
desapareció la noche, llegó el día.

Fe primaveral

Los aires de tilo despertaron,
soplan y corren día y noche,
alcanzan todos los rincones.
Oh aroma fresco, oh sonido nuevo!
Pobre corazón, pues, no tengas miedo!
Ahora todo tiene que cambiar.

El mundo es cada día más hermoso,
nadie sabe lo que aun puede ocurrir,
el florecimiento no quiere cesar;
florece el valle más lejano y profundo:
pobre corazón, pues, olvida el tormento!
Ahora todo tiene que cambiar.

Secreto

Los vientos trajeron
a casa el dulce secreto
de las florecillas.
Las flores son como las niñas
y en seguida lo revelan todo.

De pronto observan desde la hierba
con ojitos tímidos
y lo dicen con toda confianza
al oído del primero que pasa.

Los cantores lo han aprendido
y lo repiten a las flores,
y las flores lo dicen a las hojas
y las hojas al arroyo murmurante
y lo divulgan a los vientos,
y los vientos lo traen de vuelta como novedad.

Entonces ríen por lo bajito las traviesas
flores y escuchan y se hacen las tontas,
como si el secreto primaveral
no fuera en el bosque de sobras conocido.

Traducció i adaptació dels textos: Pere Pou i Joan Carles Simó

*Fundació
Studium Aureum
2012-2013*

www.fundaciostudiumaureum.cat
email: info@fundaciostudiumaureum.cat

